

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างภาพถ่ายพืชนุรักษ์

ตัวอย่างภาพถ่ายพืชอนุรักษ์

รูปภาพพืชอนุรักษ์ หมายความว่า ชนิดพืชที่กำหนดไว้ในบัญชีแนบท้ายอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศสัตว์ป่าและพืชป่าที่กำลังจะสูญพันธุ์ ซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

AMARYLLIDACEAE

Galanthus nivalis *Galanthus elwesii*

CITES App. II CITES App. II

Sternbergia candida *Sternbergia lutea*

CITES App. II CITES App. II

วงศ์อะมาริลลิดาซีอี AMARYLLIDACEAE

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า Snowdrop, Sternbergias หรือ พลับพลึง

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชล้มลุกอายุหลายปี ลำต้นใต้ดินเป็นหัวหรือเหง้า จัดเป็นพืชชอบน้ำ มีเชื้อเป็นกาบบางๆ หุ้มหัวใต้ดินไว้ ใบเป็นใบเดี่ยว รูปใบหอก หรือรูปรี เรียงสลับระนาบเดียว เนื้อใบนุ่ม โคนก้านใบมีกาบบางๆ มักขึ้นเป็นกลุ่มเหนือพื้นดิน ดอกออกเป็นช่อ มีก้านดอกโคด ช่อดอก

มีกลีบประดับเป็นเยื่อบางหุ้มไว้ขณะดอกตูม ดอกเป็นดอกสมบูรณ์เพศ ผล เป็นแบบแห้ง แตกกลาง พู หรือไม่แตก หรือผลแบบมีเนื้อหนา เมล็ดมีจำนวนมาก

การกระจายพันธุ์ ทั่วโลกมี 60 สกุล ประมาณ 800 ชนิด มีแหล่งแพร่กระจายพันธุ์ในแถบอเมริกาใต้ แอฟริกาใต้ และแถบเมดิเตอร์เรเนียน

ชนิดพืชอนุรักษ์และถูกระเบียบทางการค้า สำหรับพืชอนุรักษ์ มี 2 สกุล คือ *Galanthus* และ *Sternbergia* เป็นพืชอนุรักษ์บัญชี 2 ได้แก่ สกุล *Galanthus* spp. มีประมาณ 20 ชนิด เช่น *Galanthus elwesii*, *Galanthus fosteri*, *Galanthus ikariae*, *Galanthus nivalis* ฯลฯ และพืชทุกชนิดในสกุล *Sternbergia* spp. ซึ่งมีประมาณ 10 ชนิด เช่น *Sternbergia candida*, *Sternbergia clusiana* ฯลฯ โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์ในสกุล *Galanthus* และ *Sternbergia* ไม่ว่ามีชีวิตหรือไม่มีชีวิต รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าว จะต้องได้รับอนุญาตก่อนการนำเข้า ส่งออก ยกเว้น เมล็ด สปอร์ ละอองเกสร ตันอ่อนหรือที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อขนส่งในภาชนะที่ปลอดเชื้อ และไม่ตัดดอกจากต้นที่ได้มาจากการขยายพันธุ์เทียม ที่ไม่ต้องขออนุญาต นำเข้าหรือส่งออก

การใช้ประโยชน์ นิยมปลูกเป็นไม้ดอก ไม้ประดับ

ARALIACEAE

Panax quinquefolius

CITES App. II

Panax ginseng

CITES App. II

วงศ์อะราลิเอซีอี ARALIACEAE

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า Ginseng หรือ โสม เล็บครุฑ

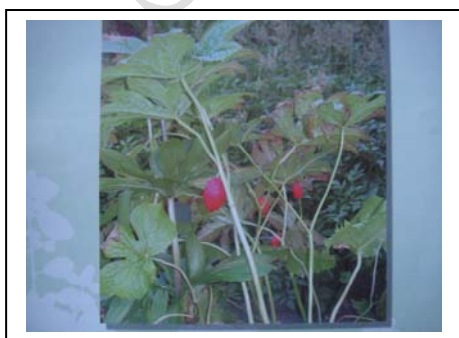
ลักษณะทั่วไป มีทั้งไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้ล้มลุก และไม้เถาเลื้อย กิ่งแข็งแต่ตอนกลางมีไส้แกน ใบมีทั้งใบเดี่ยว และใบประกอบ ใบเดี่ยว ขอบใบอาจเรียบหยักเว้าเป็นจักหรือเป็นฝอย มีเซลล์ขนขึ้นที่ใบ เชื่อกันว่าใบติดเป็นแผ่นบางที่โคนใบหรือติดอยู่ระหว่างก้านใบ หรือเป็นแผ่นอยู่เหนือโคนใบ ใบประกอบแบบนิ้วมือ ติดเวียนสลับ ดอกออกเป็นช่อแบบซี่ร่ม ท่อกลีบเลี้ยงเชื่อมติดกับรังไข่ ปลายท่อเป็นซี่เล็ก ๆ กลีบดอกแยกจากกัน หลุดร่วงง่าย มีจานฐานดอกขนาดใหญ่ ผลมีเนื้อหลายเมล็ด หรือเมล็ดแข็ง เมล็ดเดี่ยว

การกระจายพันธุ์ ทั่วโลกมี 49 สกุล ประมาณ 700 ชนิด ส่วนใหญ่มักกระจายพันธุ์ในเขตร้อนชื้น โดยเฉพาะในเขตคาบสมุทรอินโด หรือทวีปอเมริกา มีพบกระจายพันธุ์ในเขตหนาวบ้างเล็กน้อย

ชนิดพืชอนุรักษ์และกฎระเบียบทางการค้า พืชอนุรักษ์บัญชี 2 มี 2 ชนิด ได้แก่ *Panax ginseng* (เฉพาะชนิดพันธุ์ของประเทศรัสเซีย) และ *Panax quinquefolius* เป็นต้น เฉพาะรากขึ้นส่วนของราก และรากที่ผ่านเป็นขึ้นของชนิดพันธุ์ทั้ง 2 ชนิด ดังกล่าว จัดเป็นพืชอนุรักษ์ ส่วนผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าว เป็นข้อยกเว้นไม่จัดเป็นพืชอนุรักษ์

การใช้ประโยชน์ ใช้เป็นพืชสมุนไพร

BERBERIDACEAE

Podophyllum hexandrum

CITES App. II

วงศ์เบอร์เบรีเดซีอี BERBERIDACEAE

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า May-apple, Barberry family

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้พุ่มยืนต้น บางชนิดผลัดใบ บางชนิดไม่ผลัดใบ ใบขึ้นแบบสลับ ใบหนา บางชนิดจะลดรูปเป็นหนาม ดอกเป็นช่อขึ้นแบบกระจุก หรือกระจะ มีขนาดเล็ก สีสันสวยงาม เช่น ขาว เหลือง ส้ม

การกระจายพันธุ์ ทั่วโลก มี 13 สกุล ประมาณ 570 ชนิด ชอบขึ้นในเขตอบอุ่นถึงหนาว โดยส่วนใหญ่มีการกระจายพันธุ์ในแถบทวีปอเมริกาใต้

ชนิดพืชอนุรักษ์และถูกระเบียบทางการค้า พืชอนุรักษ์มีเพียงชนิดเดียว เป็นพืชอนุรักษ์บัญชี 2 คือ *Podophyllum hexandrum* เป็นชนิดพันธุ์ที่มีการกระจายพันธุ์ในแถบเทือกเขาหิมาลัย โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์ดังกล่าว ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต จัดเป็นพืชอนุรักษ์ ยกเว้น เมล็ด และ ละอองเกสร และผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป บรรจุภาชนะพร้อมจำหน่ายแบบปลีก ที่ไม่จัดเป็นพืชอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ มีคุณสมบัติทางด้านสมุนไพร

CARYOCARACEAE

Caryocar costaricense

CITES APP.II

วงศ์คาร์โยคารเซอี CARYOCARACEAE

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า Ajo

ลักษณะทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นไม้ยืนต้น ใบมีสีเขียวตลอดปี บางชนิดมีการเรียงตัวของใบแบบสลับ บางชนิดเป็นแบบตรงข้าม ใบมีลักษณะอวบน้ำ ขอบใบมีลักษณะหยักคล้ายฟันเลื่อย บางชนิดใบมีขนปกคลุม ดอกเป็นช่อ ขึ้นเป็นกระจุก หรือช่อกระจุก ไม่มีใบประดับ บางชนิดมีผลเนื้อนุ่ม บางชนิดเป็นผลแห้ง และบางชนิดมีลักษณะเป็นผลแห้งแตกประมาณ 4-20 ซีก เมล็ดเป็นแบบเมล็ดเดี่ยว ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด

การกระจายพันธุ์ ในวงศ์มี 2 สกุล 25 ชนิด กระจายพันธุ์ในแถบทวีปอเมริกาใต้ และทะเลคาริเบียน

ชนิดพืชอนุรักษณ์และถูกระเบียบทางการค้า มีเพียงชนิดเดียวคือ *Caryocar costaricense* เป็นพืชอนุรักษณ์บัญชี 2 โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์ ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าวจัดเป็นพืชอนุรักษณ์ ยกเว้น เมล็ด สปอร์ ละอองเกสร ต้นอ่อน หรือที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อขนส่งในภาชนะที่ปลอดเชื้อ และไม้ตัดดอกจากต้นที่ได้มาจากการขยายพันธุ์เทียม ไม่จัดเป็นพืชอนุรักษณ์

การใช้ประโยชน์ ลำต้นใช้ในการก่อสร้าง ส่วนเปลือกไม้ใช้ในทางด้านสมุนไพร

DROSERACEAE

Dionea muscipula

App.11

วงศ์ตรอกเซราซีอี DROSERACEAE

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า Venus' fly trap หรือ หยาดน้ำค้าง

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชล้มลุก อายุปีเดียวหรือหลายปี ขึ้นตามขอนไม้ผุอัดชื้นหรือที่ชื้นแฉะ และ กลุ่มใบขึ้นเป็นกระจุกแผ่ติดผิวดิน ใบเปลี่ยนรูปร่างเป็นอวัยวะดักจับแมลงและมีการตอบโต้ต่อแรงสัมผัสกระทันหันได้อย่างรวดเร็ว ผิวนอกปกคลุมด้วยเซลล์ต่อมน้ำเมื่อบางชนิด ขอบใบเป็นซี่

ยาวซึ่งขบประสานกันได้สนิท ดอกเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นช่อดอก ผลเป็นแบบผลแห้งเมล็ดมีขนาดเล็ก จำนวนมาก

การกระจายพันธุ์ ทั่วโลกมีประมาณ 150 ชนิด ใน 4 สกุล กระจายพันธุ์ในทวีปออสเตรเลีย แอฟริกา และอเมริกาใต้

ชนิดพืชกินเนื้อและกฏระเบียบทางการค้า มีเพียงชนิดเดียว คือ Venus' fly trap (*Dionea muscipula*) ปากหอยแครง เป็นพืชกินเนื้อชนิดที่ 2 โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์ดังกล่าว ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าวจัดเป็นพืชกินเนื้อ ยกเว้นเมล็ด สปอร์ ละอองเกสร ต้นอ่อนหรือที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อขนส่งในภาชนะที่ปิดเชื้อและไม่ตัดดอกจากต้นที่ได้มาจากการขยายพันธุ์เทียม ที่ไม่จัดเป็นพืชกินเนื้อ

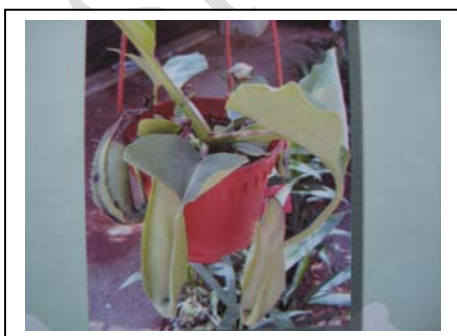
การใช้ประโยชน์ นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ

NEPENTHACEAE

Nepenthes khasiana *Nepenthes rajah*

CITES App.I CITES App.I

Nepenthes truncate *Nepenthes ampullaria*

CITES App.II CITES App.II

ลักษณะทั่วไป ไม้เลื้อยเนื้อแข็ง หรือไม้พุ่มเล็ก เป็นพืชกินแมลง ไม้อิงอาศัย หรือเลื้อยไปตามพื้นดิน ลำต้นเป็นทรงกระบอก มี 2-4 สัน หรือเป็นปีก ไม่มีหูใบ ใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ ขอบม้วน เห็นเวลาต้น ปลายใบดัดแปลงเป็นกระเปาะดักแมลง ภายในมีน้ำย่อยเพื่อย่อยแมลง กับดักแมลงมี 2 แบบ แบบที่หนึ่งอยู่ด้านล่าง มักมีรูปร่างกลมหรือรูปไข่ ปากจะหันเข้าหาลำต้น มีปีกที่ด้านท้อง 2 ปีก จากโคนไปสู่ขอบกระเปาะ มีมือเกาะตรงไม่ขด ส่วนกับดักอันบนห้อยแกว่งอยู่ในอากาศ แบบที่สองปากหันหน้าออกจากลำต้น มักจะยาวเป็นรูปทรงกระบอก มากกว่ากับดักอันล่าง ปีกลดรูปเป็นสันหรือไม่มี และไม่เป็นชายครุย ส่วนมือเกาะจะขด ภายในกับดักมีฟันและต่อมน้ำหวาน สีของกับดักสีเขียว เหลือง ส้ม ม่วง หรือแดง มักมีจุด หรือขีด ดอกออกเป็นช่อแยกแขนง หรือช่อกระจุก ที่ปลายช่อมี 6-300 ดอก ดอกแยกเพศ ดอกเพศผู้และเพศเมียอยู่ต่างต้นกัน กลีบรวมมี 4 กลีบ โคนเชื่อมติดกัน หรือแยกจากกัน มีต่อมน้ำหวานบนกลีบ ผลแก่แตกมี 4 เลี้ยง เมล็ดเล็ก

การกระจายพันธุ์ วงศ์นี้มีเพียงสกุลเดียวคือ *Nepenthes* มีประมาณ 120 ชนิด กระจายพันธุ์ในเขตคาบสมุทรมาลายู มาดากัสการ์ ออสเตรเลีย ศรีลังกา อินเดีย จีน แต่มีมากที่เกาะบอร์เนียว และเกาะสุมาตรา

ชนิดพืชอนุรักษ์และกฏระเบียบทางการค้า

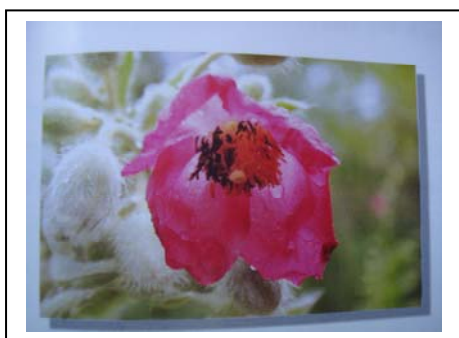
พืชอนุรักษ์บัญชี 1 ได้แก่ *Nepenthes khasiana* และ *Nepenthes rajah* โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์นี้ ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าว จัดเป็นพืชอนุรักษ์

พืชอนุรักษ์บัญชี 2 ได้แก่ พืชทุกชนิดในสกุล *Nepenthes* spp. ยกเว้นที่อยู่ในบัญชี 1 เช่น หม้อแกงลิง (*Nepenthes ampullaria*), *Nepenthes rafflesiana*, น้ำเต้าพระฤาษี (*Nepenthes kempferiana*) เขนงนายพราน (*Nepenthes mirabilis*) น้ำเต้าลม (*Nepenthes thorelii*) กระดิ่งพระราม (*Nepenthes distillatoria*) ฯลฯ โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์ในบัญชี 2 ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าวจัดเป็นพืชอนุรักษ์ ยกเว้นเมล็ด สปอร์

ละอองเกสร ต้นอ่อนหรือที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อขนส่งในภาชนะที่ปิดสนิท และไม่ตัดดอก
จากต้นที่ได้มาจากการขยายพันธุ์เทียม ที่ไม่จัดเป็นพืชอนุรักษ์

การใช้ประโยชน์ นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ

PAPAVERACEAE

Meconopsis regia

CITES App.III

วงศ์พาวเวอร์ซีอี PAPAVERACEAE

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า Poppy

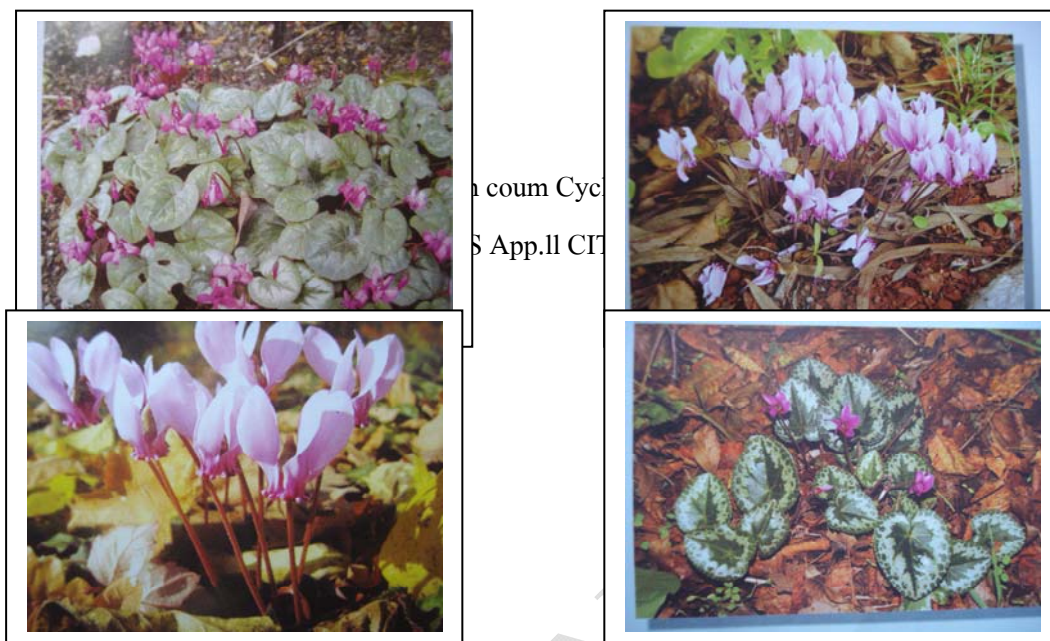
ลักษณะทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นพืชล้มลุก มีอายุปีเดียวหรือหลายปี บางชนิดเป็นไม้พุ่มหรือไม้ยืนต้น ส่วนของต้นพืชและผลจะมีน้ำยางสีขาว หรือเหลืองอ่อน หรือชมพูอ่อน ใบเดี่ยว ขอบใบอาจเรียบหรือเป็นเว้าหยักลึก ไม่มีเยื่อกำใบ ใบดัดเรียงแบบสลับ ดอกเดี่ยวมีขนาดใหญ่ ผลแข็งมีลักษณะเป็นแคปซูล เมื่อแตกจะมีเมล็ดขนาดเล็กแตกออกมา

การกระจายพันธุ์ ทั่วโลก มี 26 สกุล ประมาณ 250 ชนิด แพร่กระจายทั่วโลก

พืชอนุรักษ์และกฏระเบียบทางการค้า มีเพียงชนิดเดียวที่เป็นพืชอนุรักษ์บัญชี 3 คือ *Meconopsis regia* (Himalayan poppy) โดยประเทศเนปาลเป็นผู้ร้องขอให้บรรจุไว้ในบัญชี ดังนั้นถ้าชนิดพันธุ์ดังกล่าวมาจากประเทศเนปาล จะต้องมีหนังสืออนุญาตส่งออก (CITES Export permit) แต่ถ้าชนิดพันธุ์นี้มาจากประเทศอื่นจะต้องมีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิด (Certificate of origin) ว่าได้มาจากประเทศที่ไม่ได้ระบุไว้ในบัญชี 3 ยกเว้นเมล็ด สปอร์ ละอองเกสร ต้นอ่อนหรือที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อขนส่งในภาชนะที่ปิดสนิท และไม่ตัดดอกจากต้นที่ได้มาจากการขยายพันธุ์เทียมไม่ต้องถูกควบคุมโดยอนุสัญญาไซเตส

การใช้ประโยชน์ นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ

PRIMULACAE

Cyclamen hederifolium *Cyclamen purpurascens*

CITES App.II CITES App.II

วงศ์พริมาเลซีอี PRIMULACAE

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า Cyclamens หรือ พริมโรส

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชหัวหรือพืชล้มลุก อายุหลายปี ไม่ผลัดใบ ดอกเป็นดอกเดี่ยว หรือลักษณะเป็นช่อ ดอกมีลักษณะแปลกคือดอกห้อยลง แต่กลีบดอก 5 กลีบ หงายกลับขึ้น

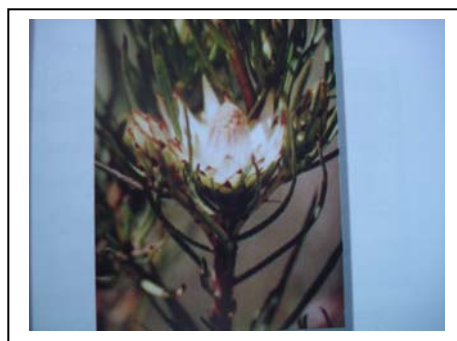
การกระจายพันธุ์ มีการกระจายพันธุ์แถบเมดิเตอร์เรเนียน จากสเปน ถึงอิหร่าน เป็นพืชท้องถิ่นทางตอนใต้ของทวีปยุโรป ทางตะวันตกของทวีปเอเชีย และทวีปอาฟริกาเหนือ

พืชอนุรักษ์และถูกระเบียบทางการค้า มีเพียงสกุลเดียว คือ *Cyclamen* spp. ที่จัดเป็นพืชอนุรักษ์บัญชี 2 ตัวอย่างเช่น *Cyclamen hederifolium*, *Cyclmen creticum*, *Cyclmen balearicum*, *Cyclamen persicum*, *Cyclamen graecum*, *Cyclamen cilicium*, *Cyclamen mirabile*, *Cyclamen coum*, *Cyclamen purpurascens* ฯลฯ โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์ดังกล่าวข้างต้น ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าวจัดเป็นพืชอนุรักษ์ ยกเว้นเมล็ดสปอร์ ละอองเกสร ดินอ่อนหรือที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อขนส่งในภาชนะที่ปิดสนิท ไม้ตัดดอกจากต้นที่ได้มาจากการขยายพันธุ์เทียม และตัวอย่างพืชที่ได้จากการขยายพันธุ์เทียมของพันธุ์ปลูกทั่วไปของชนิดพืช *Cyclamen persicum* ที่ไม่จัดเป็นพืชอนุรักษ์ แต่ถ้าค้าขายในระยะที่เป็นหัว

หรือในระยะพักตัว (Dormant tuber) ยังจัดเป็นพืชอนุรักษ์ที่ต้องขอหนังสืออนุญาตในการนำเข้า
ส่งออก

การใช้ประโยชน์ ปลูกเป็นไม้ดอก

PROTEACEAE

Orothamnus zeyheri *Protea odorata*

CITES App.II CITES App.II

วงศ์โปรทีเอซีอี PROTEACEAE (เหมือด)

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า Proteas หรือ เหมือด

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ต้นและไม้พุ่ม เป็นเนื้อแข็ง ไม่มีหูใบ ใบเป็นใบเดี่ยว เวียนสลับ รอบกิ่ง ดอกส่วนใหญ่เป็นดอกช่อ ประกอบด้วยดอกเล็กๆ จำนวนมาก ดอกมีสมบุรณ์เพศและแยกเพศ กลีบเลี้ยง (กลีบดอกและกลีบรองดอก) มี 4 กลีบ เกสรตัวผู้ 4 อัน รังไข่ 1 ช่อง อยู่เหนือกลีบเลี้ยง ผลเมล็ดเดี่ยวแข็ง หรือแบบแห้งแตก

การกระจายพันธุ์ ทั่วโลกมีประมาณ 80 สกุล 2,000 ชนิด กระจายพันธุ์อยู่ในแถบซีกโลกใต้ ได้แก่ทวีปออสเตรเลีย และทวีปแอฟริกาตอนใต้ มีพบแถวทวีปอเมริกาใต้และอินเดีย

พืชอนุรักษ์และถูกระเบียบทางการค้า มี 2 ชนิด ที่จัดเป็นพืชอนุรักษ์บัญชี 2 ได้แก่ *Orothamnus zeyheri* และ *Protea odorata* โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์ดังกล่าว ข้างต้น ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าวจัดเป็นพืชอนุรักษ์ ยกเว้น เมล็ด สปอร์ ละอองเกสร ต้นอ่อนหรือที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อขนส่งในภาชนะที่ปลอดเชื้อ และไม้ตัดดอกจากต้นที่ได้มาจากการขยายพันธุ์เทียม ไม่จัดเป็นพืชอนุรักษ์

การใช้ประโยชน์ ปลูกเป็นไม้ประดับ

SARRACENIACEAE

Alabamensis Sa
ES App.I CITE

Sarracenia rubra ssp. *ionesii*

Sarracenia oreophila *Sarracenia leucophylla*

CITES App.I CITES App.II

Sarracenia purpurea *Sarracenia flava*

CITES App.I CITES App.II

วงศ์ซาร์แรคินีเอซีอี SARRACENIACEAE (พืชกินแมลง)

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า Pitcher plants หรือ พืชกินแมลง

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้กินแมลง อยู่ในเขตอบอุ่น ส่วนใหญ่เป็นไม้พุ่มและมีก้านอยู่ใกล้แหล่งน้ำ หรือที่ชื้นแฉะ ใบเปลี่ยนเป็นรูปหลอด หรือกรวย บานผายออกในช่วงบน ปากกรวยจะมีฝาหรือแผ่นแผ่ออกมาเพื่อบังฝน บางชนิดสีสรรลวดลายสวยงาม

การกระจายพันธุ์ ทั่วโลกมี 3 สกุล 17 ชนิด แพร่กระจายพันธุ์ในเขตอบอุ่นเช่นทวีปอเมริกา

พืชอนุรักษณ์และกฎระเบียบทางการค้า มีเพียงสกุลเดียว ที่จัดเป็นพืชอนุรักษณ์ คือ *Sarracenia* spp. ได้แก่

พืชบัญญัติอนุรักษณ์ 1 มี 3 ชนิด ได้แก่ *Sarracenia rubra* ssp. *alabamensis* *Sarracenia rubra* ssp. *Jonesii*, *Sarracenia oreophila* โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์ดังกล่าวข้างต้น ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าวจัดเป็นพืชอนุรักษณ์

พืชบัญญัติอนุรักษณ์ 2 ได้แก่ พืชทุกชนิดในสกุล *Sarracenia* spp. เช่น *Sarracenia purpurea* *Sarracenia psittacina* ฯลฯ โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์ดังกล่าวข้างต้น ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าวจัดเป็นพืชอนุรักษณ์ ยกเว้นเมล็ด สปอร์ ละอองเกสร ต้นอ่อน หรือที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อขนส่งในภาชนะที่ปลอดเชื้อ และไม่ตัดดอก จากต้นที่ได้มาจากการขยายพันธุ์เทียม ไม่จัดเป็นพืชอนุรักษณ์

การใช้ประโยชน์ นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ

SCROPHULARIACEAE

Picrorhiza kurrooa

CITES App.II

วงศ์สครอปูลารีเอซีอี SCROPHULARIACEAE (กรคน้ำ)

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า Kutki หรือ กรคน้ำ

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ล้มลุกอายุปีเดียว หรือหลายปี หรือไม้พุ่มขนาดเล็ก ลำต้นมักเลื้อย ใบเดี่ยว ดัดเรียงแบบสลับหรือตรงกันข้าม หรือตอนบนเป็นแบบสลับ แต่ตอนล่างเป็นแบบตรงข้าม กัน หรือติดเป็นแบบวงรอบข้อทั้งหมด ขอบใบเรียบหรือจักเป็นพูแบบขนนก ดอกสมบูรณ์เพศ ดอก

เป็นรูปกระเปาะปากเปิด มีพวงบนและพวงล่าง ผลเป็นแบบผลแห้งแตก แตกตามรอยประสาน หรือแตก
ระหว่างพู มีเมล็ดจำนวนมาก

การกระจายพันธุ์ แพร่กระจายทั่วโลก มีประมาณ 280 สกุล 3,000 ชนิด

พืชอนุรักษ์และกฏระเบียบทางการค้า มีเพียงชนิดเดียวที่เป็นพืชอนุรักษ์บัญชี 2 คือ

Picrorhiza kurrooa โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์ดังกล่าวข้างต้น ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต
จัดเป็นพืชอนุรักษ์ ยกเว้น เมล็ด และละอองเกสร และผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป บรรจุภาชนะพร้อมจำหน่าย
แบบปลีก ไม่จัดเป็นพืชอนุรักษ์

การใช้ประโยชน์ เป็นพืชสมุนไพร รากใช้ทำยา

TROCHODENDRACEAE

Tetracentron sinense

CITES App.II

วงศ์โตรโคเคนเดรซียี TROCHODENDRACEAE (TETRACENTRACEAE)

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า Tetracentron

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ยืนต้นไม่สูง มียอดสั้นๆ แต่ละยอดมีเพียง 1 ใบ ใบเรียวยาวไป
ปลายใบยาว ขอบใบมีลักษณะคล้ายฟันเลื่อย ช่อดอกเกิดบริเวณปลายยอด ดอกเป็นดอกสมบูรณ์
เพศ บางชนิดเป็นผลกลุ่ม บางชนิดเป็นผลเดี่ยว ผลเป็นแบบผลแห้ง เมล็ดลื่น ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด

การกระจายพันธุ์ มีเพียง 1 ชนิดพันธุ์แพร่กระจายพันธุ์ในแถบเทือกเขาหิมาลัย

พืชอนุรักษ์ และกฏระเบียบทางการค้า พืชอนุรักษ์บัญชี 3 Tetracentron sinense จาก
ประเทศเนปาล ดังนั้น ถ้าชนิดพันธุ์ดังกล่าวมาจากประเทศเนปาลจะต้องมีหนังสืออนุญาตส่งออก
(CITES Export permit) แต่ถ้าชนิดพันธุ์นี้มาจากประเทศอื่นจะต้องมีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิด
(Certificate of origin) ว่าได้มาจากประเทศที่ไม่ได้ระบุไว้ในบัญชี 3 ยกเว้นเมล็ด สปอร์ ละออง
เกสร ต้นอ่อน หรือที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อขนส่งในภาชนะที่ปลอดเชื้อ และไม้ตัดดอกจาก
ต้นที่ได้มาจากการขยายพันธุ์เทียม ไม่จัดเป็นพืชอนุรักษ์

การใช้ประโยชน์ เป็นพืชสมุนไพร

ZAMIACEAE

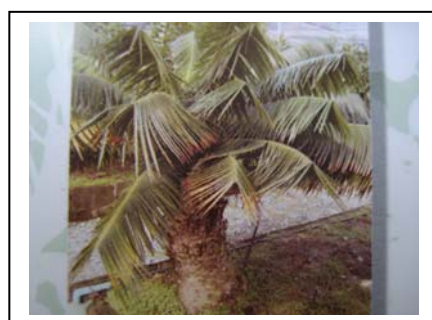
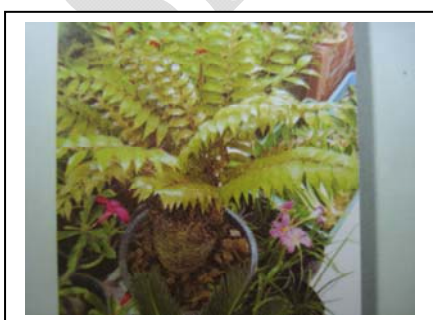
Encephalartos horridus *Dioon edule*

CITES App.I CITES App.I

Dioon spinulosum *Zamia furfuracea*

CITES App.II CITES App.II

Zamia fischer *Microcycas calocoma*

CITES App.II CITES App.I

วงศ์ซามิเอเซีย ZAMIACEAE

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า Sago – palm family หรือ ปรงชาเมีย ปรงแมกซิกัน

ลักษณะทั่วไป จัดอยู่ในพวกพืชที่ไม่มีดอกแท้ (Gymnosperm) อวัยวะสร้างเซลล์เพศเกิดเป็นกลุ่มรวมกัน ที่ปลายยอดกลางกลุ่มใบ มีทั้งไม้พุ่มและไม้ยืนต้น ใบและลำต้นคล้ายพืชพวกปาล์ม เจริญเติบโตในที่อากาศเย็น ขยายพันธุ์โดยเมล็ด

การกระจายพันธุ์ มี 8 สกุล 150 ชนิด โดยมีการแพร่กระจายพันธุ์ดังนี้ สกุล Chigua, Lepidozamia และ Macrozamia กระจายพันธุ์ในเขตทวีปออสเตรเลีย สกุล Ceratozamia, Dioon, Microcycas และ Zamia กระจายพันธุ์ในเขตทวีปยุโรปและอเมริกาใต้ และ Encephalartos กระจายพันธุ์ในเขตทวีปแอฟริกาใต้

พืชอนุรักษ์และกฎระเบียบทางการค้า พืชทุกชนิดในวงศ์ปรงแมกซิกัน (Zamiaceae) เป็นพืชอนุรักษ์ทั้งบัญชี 1 และ 2 ดังนี้

พืชอนุรักษ์บัญชี 1 ได้แก่

พืชทุกชนิดในสกุล Ceratozamia spp. เช่น Ceratozamia mexicana, Ceratozamia miqueliana ฯลฯ

พืชทุกชนิดในสกุล Chigua spp. เช่น Chigua restrepoi ฯลฯ

พืชทุกชนิดในสกุล Encephalartos spp. เช่น Encephalartos ferox ฯลฯ และ Microcycas calocoma

โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์ดังกล่าวข้างต้น ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าวจัดเป็นพืชอนุรักษ์

พืชอนุรักษ์บัญชี 2 ได้แก่ พืชทุกชนิดในวงศ์ Zamiaceae spp. คือ

พืชทุกชนิดในสกุล Dioon spp. เช่น Dioon edule Dioon spinulosum เป็นต้น

พืชทุกชนิดในสกุล Lepidozamia spp. เช่น Lepidozamia hopei, Lepidozamia Peroffskyana

พืชทุกชนิดในสกุล Macrozamia spp. เช่น Macrozamia johnsonii, Macrozamia moorei

พืชทุกชนิดในสกุล Zamia spp. เช่น Zamia furfuraceae, Zamia roezlii

โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์พืชอนุรักษ์บัญชี 2 ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าวจัดเป็นพืชอนุรักษ์ ยกเว้นเมล็ด สปอร์ ละอองเกสร ต้นอ่อน หรือที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อขนส่งในภาชนะที่ปลอดเชื้อ และไม่ตัดคอกจากต้นที่ได้มาจากการขยายพันธุ์เทียม ไม่จัดเป็นพืชอนุรักษ์

การใช้ประโยชน์ นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ

(ที่มา: รูปพืชอนุรักษ์ กลุ่มอนุสัญญาคุ้มครองพันธุ์พืช กองคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการ เกษตร)

รูปภาพซากพืชป่าอนุรักษ์ หมายถึง ชิ้นส่วนพืชทั้งที่ยังมีชีวิตอยู่ (สด) หรือตายแล้ว (แห้ง) ตัวอย่าง เช่น รากระย้อม ชันไม้กฤษณา ใบปรง เมล็ดปรง เป็นต้น

ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ที่มีพืชป่าอนุรักษ์เป็นส่วนผสม เช่น ยาสมุนไพร เครื่องสำอางค์ รูป แม้จะไม่อยู่ในความควบคุมของกฎหมายพันธุ์พืช แต่ยังอยู่ในการควบคุมของอนุสัญญาไซเตส (CITES) จึงต้องขอหนังสืออนุญาตในการส่งออก เพื่อให้สามารถนำเข้า ส่งออกปลายทางได้

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่มีพืชอนุรักษ์เป็นส่วนผสม

(ที่มา: รูปซากพืชอนุรักษ์ กลุ่มอนุสัญญาคุ้มครองพันธุ์พืช กองคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร)

ตัวอย่างรูปพืชอนุรักษ์

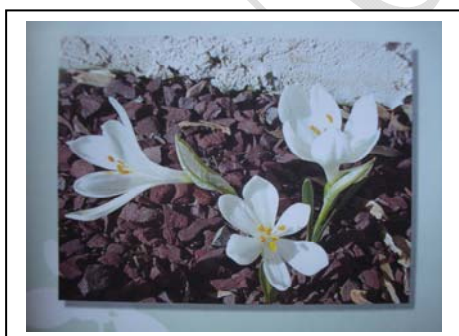
รูปภาพพืชอนุรักษ์ หมายความว่า ชนิดพืชที่กำหนดไว้ในบัญชีแนบท้ายอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศสัตว์ป่าและพืชป่าที่กำลังจะสูญพันธุ์ ซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

AMARYLLIDACEAE

Galanthus nivalis *Galanthus elwesii*

CITES App. II CITES App. II

Sternbergia candida *Sternbergia lutea*

CITES App. II CITES App. II

วงศ์อะมาริลลิดาซีอี AMARYLLIDACEAE

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า Snowdrop, Sternbergias หรือ ฟลับพลิง

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชล้มลุกอายุหลายปี ลำต้นใต้ดินเป็นหัวหรือเหง้า จัดเป็นพืชอวบน้ำ มีเชื้อเป็นกาบบางๆ หุ้มหัวใต้ดินไว้ ใบเป็นใบเดี่ยว รูปใบหอก หรือรูปรี เรียงสลับระนาบเดียว เนื้อใบนุ่ม โคนก้านใบมีกาบบางๆ มักขึ้นเป็นกลุ่มเหนือพื้นดิน ดอกออกเป็นช่อ มีก้านดอกโคด ช่อดอกมีกลีบประดับเป็นเยื่อบางหุ้มไว้ขณะดอกตูม ดอกเป็นดอกสมบูรณ์เพศ ผล เป็นแบบแห้ง แตกกลางพู หรือไม่แตก หรือผลแบบมีเนื้อหนา เมล็ดมีจำนวนมาก

การกระจายพันธุ์ ทั่วโลกมี 60 สกุล ประมาณ 800 ชนิด มีแหล่งแพร่กระจายพันธุ์ในแถบอเมริกาใต้ แอฟริกาใต้ และแถบเมดิเตอร์เรเนียน

ชนิดพืชอนุรักษ์และกฎระเบียบทางการค้า สำหรับพืชอนุรักษ์ มี 2 สกุล คือ *Galanthus* และ *Sternbergia* เป็นพืชอนุรักษ์บัญชี 2 ได้แก่ สกุล *Galanthus* spp. มีประมาณ 20 ชนิด เช่น *Galanthus elwesii*, *Galanthus fosteri*, *Galanthus ikariae*, *Galanthus nivalis* ฯลฯ และพืชทุกชนิดในสกุล *Sternbergia* spp. ซึ่งมีประมาณ 10 ชนิด เช่น *Sternbergia candida*, *Sternbergia clusiana* ฯลฯ โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์ในสกุล *Galanthus* และ *Sternbergia* ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าว จะต้องได้รับอนุญาตก่อนการนำเข้า ส่งออก ยกเว้น เมล็ด สปอร์ ละอองเกสร ต้นอ่อนหรือที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อขนส่งในภาชนะที่ปลอดเชื้อ และไม่ตัดดอกจากต้นที่ได้มาจากการขยายพันธุ์เทียม ที่ไม่ต้องขออนุญาต นำเข้าหรือส่งออก

การใช้ประโยชน์ นิยมปลูกเป็นไม้ดอก ไม้ประดับ

ARALIACEAE

Panax quinquefolius

CITES App. II

Panax ginseng

CITES App. II

วงศ์อะราลิเอซีอี ARALIACEAE

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า Ginseng หรือ โสม เล็บครุฑ

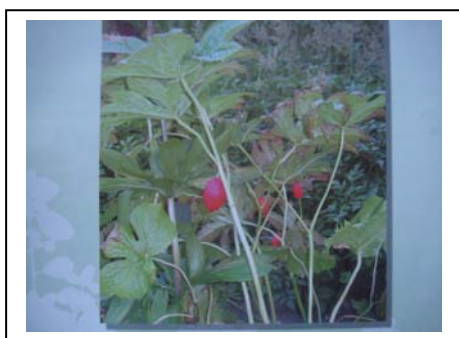
ลักษณะทั่วไป มีทั้ง ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้ล้มลุก และ ไม้เถาเลื้อย กิ่งแข็งแต่ตอนกลางมีไส้แกน ใบมีทั้งใบเดี่ยว และใบประกอบ ใบเดี่ยว ขอบใบอาจเรียบหยักเว้าเป็นจักหรือเป็นฟอย มีเซลล์ขนขึ้นที่ใบ เชื่อกันว่าใบติดเป็นแผ่นบางที่โคนใบหรือติดอยู่ระหว่างก้านใบ หรือเป็นแผ่นอยู่เหนือโคนใบ ใบประกอบแบบนิ้วมือ ติดเวียนสลับ ดอกออกเป็นช่อแบบซี่ร่ม ท่อกลีบเลี้ยงเชื่อมติดกับรังไข่ ปลายท่อเป็นซี่เล็ก ๆ กลีบดอกแยกจากกัน หลุดร่วงง่าย มีจานฐานดอกขนาดใหญ่ ผลมีเนื้อหลายเมล็ด หรือเมล็ดแข็ง เมล็ดเดี่ยว

การกระจายพันธุ์ ทั่วโลกมี 49 สกุล ประมาณ 700 ชนิด ส่วนใหญ่มักกระจายพันธุ์ในเขตร้อนชื้น โดยเฉพาะในเขตคาบสมุทรอินโด หรือทวีปอเมริกา มีพบกระจายพันธุ์ในเขตหนาวบ้างเล็กน้อย

ชนิดพืชอนุรักษ์และกฎระเบียบทางการค้า พืชอนุรักษ์บัญชี 2 มี 2 ชนิด ได้แก่ *Panax ginseng* (เฉพาะชนิดพันธุ์ของประเทศรัสเซีย) และ *Panax quinquefolius* เป็นต้น เฉพาะรากขึ้นส่วนของราก และรากที่ผ่านเป็นขึ้นของชนิดพันธุ์ทั้ง 2 ชนิด ดังกล่าว จัดเป็นพืชอนุรักษ์ ส่วนผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าว เป็นช้อยกเว้นไม่จัดเป็นพืชอนุรักษ์

การใช้ประโยชน์ ใช้เป็นพืชสมุนไพร

BERBERIDACEAE

Podophyllum hexandrum

CITES App. II

วงศ์เบอร์เบรีเดซีอี BERBERIDACEAE

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า May-apple, Barberry family

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้พุ่มยืนต้น บางชนิดผลัดใบ บางชนิดไม่ผลัดใบ ใบขึ้นแบบสลับ ใบหนา บางชนิดจะลดรูปเป็นหนาม ดอกเป็นช่อขึ้นแบบกระจุก หรือกระจะ มีขนาดเล็ก สีต้นสวยงาม เช่น ขาว เหลือง ส้ม

การกระจายพันธุ์ ทั่วโลก มี 13 สกุล ประมาณ 570 ชนิด ชอบขึ้นในเขตอบอุ่นถึงหนาว โดยส่วนใหญ่มีการกระจายพันธุ์ในแถบทวีปอเมริกาใต้

ชนิดพืชอนุรักษ์และถูกระเบียบทางการค้า พืชอนุรักษ์มีเพียงชนิดเดียว เป็นพืชอนุรักษ์บัญชี 2 คือ *Podophyllum hexandrum* เป็นชนิดพันธุ์ที่มีการกระจายพันธุ์ในแถบเทือกเขาหิมาลัย โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์ดังกล่าว ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต จัดเป็นพืชอนุรักษ์ ยกเว้น เมล็ด และ ละอองเกสร และผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป บรรจุภาชนะพร้อมจำหน่ายแบบปลีก ที่ไม่จัดเป็นพืชอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ มีคุณสมบัติทางด้านสมุนไพร

CARYOCARACEAE

Caryocar costaricense

CITES APP.II

วงศ์คาร์โยคาราซีอี CARYOCARACEAE

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า Ajo

ลักษณะทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นไม้ยืนต้น ใบมีสีเขียวตลอดปี บางชนิดมีการเรียงตัวของใบแบบสลับ บางชนิดเป็นแบบตรงข้าม ใบมีลักษณะอวบน้ำ ขอบใบมีลักษณะหยักคล้ายฟันเลื่อย บางชนิดใบมีขนปกคลุม ดอกเป็นช่อ ขึ้นเป็นกระจุก หรือช่อกระจุก ไม่มีใบประดับ บางชนิดมีผลเนื้อนุ่ม บางชนิดเป็นผลแห้ง และบางชนิดมีลักษณะเป็นผลแห้งแตกประมาณ 4-20 ซีก เมล็ดเป็นแบบเมล็ดเดี่ยว ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด

การกระจายพันธุ์ ในวงศ์มี 2 สกุล 25 ชนิด กระจายพันธุ์ในแถบทวีปอเมริกาใต้ และทะเลคาริเบียน

ชนิดพืชอนุรักษ์และถูกระเบียบทางการค้า มีเพียงชนิดเดียวคือ *Caryocar costaricense* เป็นพืชอนุรักษ์บัญชี 2 โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์ ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าวจัดเป็นพืชอนุรักษ์ ยกเว้น เมล็ด สปอร์ ละอองเกสร ต้นอ่อน หรือที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อขนส่งในภาชนะที่ปลอดเชื้อ และไม่ตัดดอกจากต้นที่ได้มาจากการขยายพันธุ์เทียม ไม่จัดเป็นพืชอนุรักษ์

การใช้ประโยชน์ ลำต้นใช้ในการก่อสร้าง ส่วนเปลือกไม้ใช้ในทางด้านสมุนไพร

DROSERACEAE

Dionea muscipula

App.11

วงศ์ดรอสเซราซีอี DROSERACEAE

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า Venus' fly trap หรือ หยาดน้ำค้าง

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชล้มลุก อายุปีเดียวหรือหลายปี ขึ้นตามขอนไม้ผุอบชื้นหรือที่ชื้น และ กลุ่มใบขึ้นเป็นกระจุกแผ่ติดผิวดิน ใบเปลี่ยนรูปร่างเป็นอวัยวะดักจับแมลงและมีการตอบโต้

ต่อแรงสัมผัสกระทบบได้อย่างรวดเร็ว ผิวใบปกคลุมด้วยเซลล์ต่อมน้ำเมือกบางชนิด ขอบใบเป็นซี่ยาวซึ่งขบประสานกันได้สนิท ดอกเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นช่อดอก ผลเป็นแบบผลแห้งเมล็ดมีขนาดเล็ก จำนวนมาก

การกระจายพันธุ์ ทั่วโลกมีประมาณ 150 ชนิด ใน 4 สกุล กระจายพันธุ์ในทวีปออสเตรเลีย แอฟริกา และอเมริกาใต้

ชนิดพืชอหิวาต์และกฎระเบียบทางการค้า มีเพียงชนิดเดียว คือ Venus' fly trap (*Dionea muscipula*) ปากหอยแครง เป็นพืชอหิวาต์บัญชี 2 โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์ดังกล่าว ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าวจัดเป็นพืชอหิวาต์ ยกเว้น เมล็ด สปอร์ ละอองเกสร ต้นอ่อนหรือที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อขนส่งในภาชนะที่ปิดเชื้อ และไม่ตัดดอกจากต้นที่ได้มาจากการขยายพันธุ์เทียม ที่ไม่จัดเป็นพืชอหิวาต์

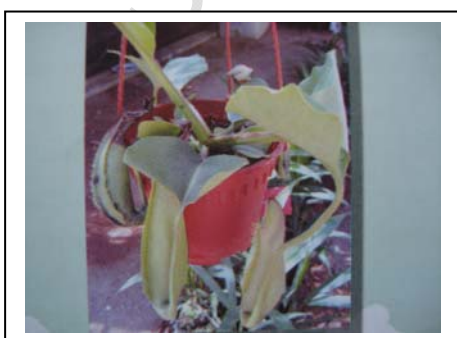
การใช้ประโยชน์ นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ

NEPENTHACEAE

Nepenthes khasiana *Nepenthes rajah*

CITES App.1 CITES App.1

Nepenthes truncate Nepenthes ampullaria

CITES App.II CITES App.II

ลักษณะทั่วไป ไม้เลื้อยเนื้อแข็ง หรือไม้พุ่มเล็ก เป็นพืชกินแมลง ไม้อิงอาศัย หรือเลื้อยไปตามพื้นดิน ลำต้นเป็นทรงกระบอก มี 2 - 4 สัน หรือเป็นปีก ไม่มีหูใบ ใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ ขอบม้วน เห็นเว้าค้ำน ปลายใบตัดแปลงเป็นกระเปาะดักแมลง ภายในมีน้ำย่อยเพื่อย่อยแมลง กับดักแมลงมี 2 แบบ แบบที่หนึ่งอยู่ด้านล่าง มักมีรูปร่างกลมหรือรูปไข่ ปากจะหันเข้าหาลำต้น มีปีกที่ด้านท้อง 2 ปีก จากโคนไปสู่ออกกระเปาะ มีมือเกาะตรงไม่ขด ส่วนกับดักอันบนห้อยแกว่งอยู่ในอากาศ แบบที่สองปากหันหน้าออกจากลำต้น มักจะยาวเป็นรูปทรงกระบอก มากกว่ากับดักอันล่าง ปีกลดรูปเป็นสันหรือไม่มี และไม่เป็นชายครุย ส่วนมือเกาะจะขด ภายในกับดักมีฟันและต่อมน้ำหวาน สีของกับดักสีเขียว เหลือง ส้ม ม่วง หรือแดง มักมีจุด หรือขีด ดอกออกเป็นช่อแยกแขนง หรือช่อกระจุก ที่ปลายช่อมี 6-300 ดอก ดอกแยกเพศ ดอกเพศผู้และเพศเมียอยู่ต่างต้นกัน กลีบรวมมี 4 กลีบ โคนเชื่อมติดกัน หรือแยกจากกัน มีต่อมน้ำหวานบนกลีบ ผลแก่แตกมี 4 เลี้ยง เมล็ดเล็ก

การกระจายพันธุ์ วงศ์นี้มีเพียงสกุลเดียวคือ Nepenthes มีประมาณ 120 ชนิด กระจายพันธุ์ในเขตคาบสมุทรมาลาเย มาดากัสการ์ ออสเตรเลีย ศรีลังกา อินเดีย จีน แต่มีมากที่เกาะบอร์เนียว และเกาะสุมาตรา

ชนิดพืชอนุรักษ์และกฎระเบียบทางการค้า

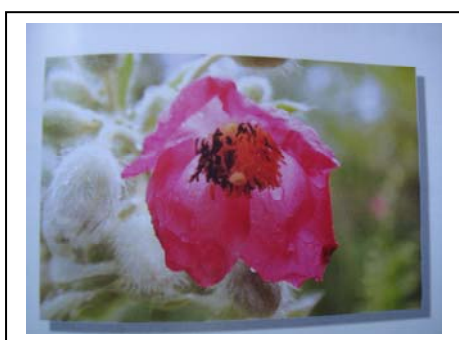
พืชอนุรักษ์บัญชี 1 ได้แก่ Nepenthes khasiana และ Nepenthes rajah โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์นี้ ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าว จัดเป็นพืชอนุรักษ์

พืชอนุรักษ์บัญชี 2 ได้แก่ พืชทุกชนิดในสกุล Nepenthes spp. ยกเว้นที่อยู่ในบัญชี 1 เช่น หม้อแกงลิง (Nepenthes ampullaria), Nepenthes rafflesiana, น้ำเต้าพระฤาษี (Nepenthes kempferiana) เชนงนายพราน (Nepenthes mirabilis) น้ำเต้าลม (Nepenthes thorelii) กระดิ่งพระราม (Nepenthes distillatoria) ฯลฯ โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์ในบัญชี 2 ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต

รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าวจัดเป็นพืชอนุรักษ์ ยกเว้นเมล็ด สปอร์ ละอองเกสร ต้นอ่อนหรือที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อขนส่งในภาชนะที่ปิดสนิท และไม่ตัดดอก จากต้นที่ได้มาจากการขยายพันธุ์เทียม ที่ไม่จัดเป็นพืชอนุรักษ์

การใช้ประโยชน์ นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ

PAPAVERACEAE

Meconopsis regia

CITES App.III

วงศ์พาวาเวอร์ซีอี PAPAVERACEAE

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า Poppy

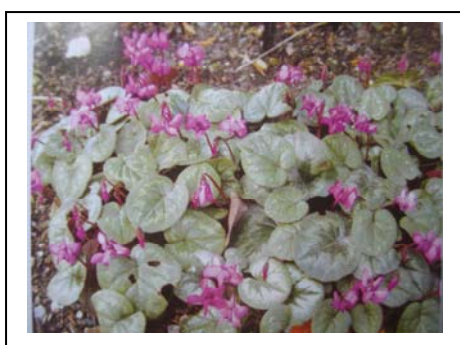
ลักษณะทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นพืชล้มลุก มีอายุปีเดียวหรือหลายปี บางชนิดเป็นไม้พุ่มหรือไม้ยืนต้น ส่วนของต้นพืชและผลจะมีน้ำยางสีขาว หรือเหลืองอ่อน หรือชมพูอ่อน ใบเดี่ยว ขอบใบอาจเรียบหรือเป็นเว้าหยักลึก ไม่มีเชื้อก้านใบ ใบติดเรียงแบบสลับ ดอกเดี่ยวมีขนาดใหญ่ ผลแข็งมีลักษณะเป็นแคปซูล เมื่อแตกจะมีเมล็ดขนาดเล็กแตกออกมา

การกระจายพันธุ์ทั่วโลก มี 26 สกุล ประมาณ 250 ชนิด แพร่กระจายทั่วโลก

พืชอนุรักษ์และกฏระเบียบทางการค้า มีเพียงชนิดเดียวที่เป็นพืชอนุรักษ์บัญชี 3 คือ *Meconopsis regia* (Himalayan poppy) โดยประเทศเนปาลเป็นผู้ร้องขอให้บรรจุไว้ในบัญชี ดังนั้นถ้าชนิดพันธุ์ดังกล่าวมาจากประเทศเนปาล จะต้องมีหนังสืออนุญาตส่งออก (CITES Export permit) แต่ถ้าชนิดพันธุ์นี้มาจากประเทศอื่นจะต้องมีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิด (Certificate of origin) ว่าได้มาจากประเทศที่ไม่ได้ระบุไว้ในบัญชี 3 ยกเว้นเมล็ด สปอร์ ละอองเกสร ต้นอ่อนหรือที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อขนส่งในภาชนะที่ปิดสนิท และไม่ตัดดอกจากต้นที่ได้มาจากการขยายพันธุ์เทียม ไม่ต้องถูกควบคุมโดยอนุสัญญาไซเตส

การใช้ประโยชน์ นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ

PRIMULACAE

Cyclamen coum Cyclamen creticum

CITES App.II CITES App.II

Cyclamen hederifolium Cyclamen purpurascens

CITES App.II CITES App.II

วงศ์พริมาเลซีอี PRIMULACAE

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า Cyclamens หรือ พริมโรส

ลักษณะทั่วไป เป็นพืชหัวหรือพืชล้มลุก อายุหลายปี ไม่ผลัดใบ ดอกเป็นดอกเดี่ยว หรือ
ลักษณะเป็นช่อ ดอกมีลักษณะแปลกคือดอกห้อยลง แต่กลีบดอก 5 กลีบ หางยกกลับขึ้น

การกระจายพันธุ์ มีการกระจายพันธุ์แถบเมดิเตอร์เรเนียน จากสเปน ถึงอิหร่าน เป็นพืชท้องถิ่นทางตอนใต้ของทวีปยุโรป ทางตะวันตกของทวีปเอเชีย และทวีปอาฟริกาเหนือ

พืชอเนรุรักษ์และกฏระเบียบทางการค้า มีเพียงสกุลเดียว คือ *Cyclamen* spp. ที่จัดเป็นพืชอเนรุรักษ์บัญชี 2 ตัวอย่างเช่น *Cyclamen hederifolium*, *Cyclamen creticum*, *Cyclamen balearicum*, *Cyclamen persicum*, *Cyclamen graecum*, *Cyclamen cilicium*, *Cyclamen mirabile*, *Cyclamen coum*, *Cyclamen purpurascens* ฯลฯ โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์ดังกล่าว ข้างต้น ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าวจัดเป็นพืชอเนรุรักษ์ ยกเว้นเมล็ดสปอร์ ละอองเกสร ดินอ่อนหรือที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อขนส่งในภาชนะที่ปิดคเชื้อ ไม้ตัดดอกจากต้นที่ได้มาจากการขยายพันธุ์เทียม และตัวอย่างพืชที่ได้จากการขยายพันธุ์เทียมของพันธุ์ปลูกทั่วไปของชนิดพืช *Cyclamen persicum* ที่ไม่จัดเป็นพืชอเนรุรักษ์ แต่ถ้าค้าขายในระยะที่เป็นหัวหรือในระยะพักตัว (Dormant tuber) ยังจัดเป็นพืชอเนรุรักษ์ที่ต้องขอหนังสืออนุญาตในการนำเข้าส่งออก

การใช้ประโยชน์ ปลูกเป็นไม้ดอก

PROTEACEAE

Orothamnus zeyheri *Protea odorata*

CITES App.II CITES App.II

วงศ์โปรทีเอซีอี PROTEACEAE (เหมือด)

ชื่อสามัญทั่วไป เรียกว่า Proteas หรือ เหมือด

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้ต้นและไม้พุ่ม เป็นเนื้อแข็ง ไม่มีหูใบ ใบเป็นใบเดี่ยว เวียนสลับรอบกิ่ง ดอกส่วนใหญ่เป็นดอกช่อ ประกอบด้วยดอกเล็กๆ จำนวนมาก ดอกมีสมบุรณ์เพศและแยก

เพศ กลีบเลี้ยง (กลีบดอกและกลีบรองดอก) มี 4 กลีบ เกสรตัวผู้ 4 อัน รังไข่ 1 ช่อง อยู่เหนือกลีบเลี้ยง ผลเมล็ดเดี่ยวแข็ง หรือแบบแห้งแตก

การกระจายพันธุ์ ทั่วโลกมีประมาณ 80 สกุล 2,000 ชนิด กระจายพันธุ์อยู่ในแถบซีกโลกใต้ ได้แก่ทวีปออสเตรเลีย และทวีปแอฟริกาตอนใต้ มีพบแถวทวีปอเมริกาใต้และอินเดีย

พืชอนุรักษ์และกฎระเบียบทางการค้า มี 2 ชนิด ที่จัดเป็นพืชอนุรักษ์บัญชี 2 ได้แก่ *Orothamnus zeyheri* และ *Protea odorata* โดยทุกส่วนของชนิดพันธุ์ดังกล่าว ข้างต้น ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของชนิดพันธุ์ดังกล่าวจัดเป็นพืชอนุรักษ์ ยกเว้นเมล็ด สปอร์ ละอองเกสร ต้นอ่อนหรือที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อขนส่งในภาชนะที่ปลอดเชื้อ และไม่ตัดดอกจากต้นที่ได้มาจากการขยายพันธุ์เทียม ไม่จัดเป็นพืชอนุรักษ์

การใช้ประโยชน์ ปลูกเป็นไม้ประดับ